Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 138 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 22, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 22-го ЛИПНЯ 1997 р. Ч. 138 РІК CIV.

ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ РАТИФІКУВАВ ЄВРОПЕЙСЬКУ ХАРТІЮ

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 15-го липня, Верховна Рада України ратифікувала Европейську хартію про місцеве самоврядування, підписану 6-го листопада 1996 року в Страсбурзі.

Представляючи законопроєкт про ратифікацію хартії, заступник міністра юстиції України Лада Павликівська зазначила, що документ визначає поняття місцевого самоврядування та питання, пов'язані з діяльністю місцевих органів влади.

Згідно з хартією, місцева влада може вільно розв'язувати будь-які питання, що входять до її компетенції. В межах національної економічної політики має право на власні грошові фонди і право на вільне використання їх в межах уповноважень. Хартія також передбачає, що принципи самоврядування визначаються законодавством і Конституцією держави.

Европейську хартію про місцеве самоврядування вже ратифікували 21 країна.

Україна ратифікувала Конвенцію прав людини

Київ. — 17-го липня Верховна Рада ратифікувала европейську Конвенцію прав людини, але не прийняла рішення щодо протоколу про заборону смертної кари на території України, повідомили засоби масової інформації.

Проголосувавши за конвенцію і п'ять додаткових протоколів, депутати тим самим підтримали законопроєкт, внесений Президентом Леонідом Кучмою. Конвенція, прийнята в Европі в 1950 році, спрямована на захист людських прав, серед яких — свобода релігії.

В першому з п'яти додаткових протоколів сказано, що Україна визнає компетенцію Европейської комісії з прав людини приймати від українських громадян і установ скарги про порушення Україною прав, викладених у Конвенції. Крім того, Европейський суд з прав людини дістав на території України юрисдикцію у всіх питаннях, що стосуються тлумачення і застосування Конвенції.

Депутати, однак, не проголосували за протокол щодо заборони смертної кари, відображаючи тим самим полеміку, яка триває у суспільстві з цього питання. Вступивши в 1995 році до Ради Европи, Україна, як відомо, пообі-

(Закінчення на стор. 3)

Балтійці відхилили російські ґарантії безпеки

Таллін. — 16-го липня Естонія і Рига категорично відкинули ґарантії безпеки, які Росія запропонувала цим балтійським країнам, повідомив „ОМРІ Дейлі Дайджест".

Виступаючи день перед тим у Москві, речник міністерства закордонних справ Росії Ґеннадій Тарасов сказав, що його країна має „конструктивну альтернативу" вступові балтійських країн до НАТО, а саме ґарантії безпеки.

Реагуючи на це, естонський прем'єр-міністер Март Сііман зазначив, що Естонія „бачить міжнародні ґарантії безпеки в об'єднанні з Европейськими структурами, включно з НАТО". Він додав, що найкращою ґарантією, яку Росія могла б запропонувати, є „перетворення її в демократичну країну з добре розвинутою економікою, якій ми можемо довіряти".

Президент Латвії Ґунтіс Ульманіс сказав, що „ні за яких умов, навіть на дискусійному рівні, ми не будемо говорити про російські ґарантії".

Хоч з боку Литви не було офіційної реакції, вона в минулому не раз відкидала подібні пропозиції Росії.

Росія, як відомо, пропонувала ґарантії безпеки і Україні. У травні перед своїм приїздом до Києва Президент Росії Боріс Єльцин сказав, що Москва могла б захистити Україну в „надзвичайних ситуаціях". Секретар Ради Національної Безпеки і Оборони Володимир Горбулін сказав тоді, що, на його думку, Б. Єльцин керувався найкращими побажаннями, але Україна не просила Росію надавати ці ґарантії безпеки.

В. Куйбіда закликає рятувати Львів

Київ (Р. Р.). — У четвер, 17-го липня, газета „Киевские Ведомости" повідомила, що її редакцію відвідав посадник Львова Василь Куйбіда, щоб вголос заявити керівництву України і громадськості про катастрофічну ситуацію у Львові, що склалася через зволікання з ре-конструкцією центру міста.

За словами Куйбіди, кожний п'ятий будинок у Львові — небезпечний і мешкання в них може привести до загибелі людей. Із 11,000 будинків, що є у державній власності, 2,200 потребують реконструкції. А в історичному центрі міста склалася надзвичайно критична ситуація: близько 100 будинків, які є пам'ятками архітектури, розвалюються серед білого дня. Недавно один будинок розколовся на дві частини.

Реконструкція центру Львова, за підрахунками В. Куйбіди, потребує 100 млн. дол. Посадник хоче привернути увагу громадян до факту, що руйнуються пам'ятки архітектури світового значення. Під загрозою опинилися 82 житлові і чотири будинки нежитлового характеру.

Оскільки центр Львова є державним історично-архітектурним заповідником, то держава також повинна піклуватися про його збереження.

В. Куйбіда розповів, що Львівський міський виконавчий комітет підготував і передав до ЮНЕСКО пакет матеріялів для розгляду питання про внесення історичної забудови Львова до переліку об'єктів світової спадщини. У травні 1996 року за клопотанням Куйбіди Кабінет Міністрів ухвалив постанову про виділення 300 блн. карбованців на ремонт небезпечних будинків, однак не отримано ні копійки.

Президент України Леонід Кучма підписав указ про збереження історичної забудови в центрі Львова і В. Куйбіда розраховує, що новий Уряд все ж знайде гроші для реконструкції згаданих будівель. Він, однак, вважає, що без допомоги з-за кордону врятувати центр Львова неможливо.

Найближчим часом в одному з Львівських банків буде відкрито рахунок, на який можна буде надсилати пожертви для реконструкції центральної частини міста.

Л. Кучма зустрівся з випускниками вищих військових закладів

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 15-го липня, Президент України Леонід Кучма зустрівся в Маріїнському Палаці з випускниками вищих військових навчальних закладів.

В Україні вже стало традицією вшановувати в офіційній резиденції Президента — Маріїнському Палаці випускників вищих військових закладів та нагороджувати кращих з них дипломами з відзнакою і золотими медалями.

Президент висловив задоволення, що в Україні з'явився „новий п'ятитисячний загін військових фахівців", на яких лежить нелегка і відповідальна справа — захист держави і народу. А якщо в когось виникають питання, чи варто сьогодні підтримувати боєздатність військ, то Президент вважає, що варто. Він погодився, що сьогодні Україні ніхто не загрожує. „Але це зовсім не означає, що нашій державі не потрібні надійні Збройні Сили. Було б непристиймо виявляти благодушність, ставитися до Збройних Сил не як до ґаранта державности, а як до суто декоративного її атрибута... Належить створити сучасну невелику за чисельністю, добре вивінувану і боєздатну армію", — сказав Президент і додав, що багато з цих завдань мають взяти на себе молоді старшини.

На щастя, зазначив Л. Кучма, військовому мистецтву їм доводиться навчатися в мирний час, у рамках програми „Партнерство для миру" та засвоювати досвід інших держав.

У сьогоднішній армії окрім екологічних негараздів є безліч інших недоліків і порушень, і Президент розраховує, що нове покоління старшин подбає про викорінення тих негативних явищ, бо багато ще належить зробити для піднесення престижу військової служби та авторитету Збройних Сил. „Треба відродити ролю і покликання Збройних Сил як школи життєвого, морального і громадського змужніння та фізичного загартування молоді", — підкреслив Президент.

Північна Ірляндія іде до миру

Дублін, Ірляндія. — Історичний крок на шляху до миру зробила Північна Ірляндія. Рівно опівдні в неділю, 20-го липня, припинила всі бойові дії Ірляндська республіканська армія, яка протягом 28 років методами терору домагалася скасування британської присутности в Олстері і об'єднання його з рештою ірляндської території.

У розповсюдженій напередодні офіційній заяві ІРА проголосила припинення вогню „повним і остаточним".

Як відомо, переговори, спрямовані на полагодження конфлікту у Північній Ірляндії, почалися ще в червні 1994 року, однак дотепер не дали ніяких вислідів. Головною причиною невдачі було те, що до діялогу не було допущено впливової католицької партії Шинн Фейн, яка є політичним крилом ІРА. Тепер, після припинення кампанії насильства, 15-го вересня має початися нова тура переговорів, але вже з участю Шинн Фейн.

Теперішнє припинення вогню — це вже друга спроба ІРА відмовитися від терору. Перший раз організація запропонувала перемир'я 1-го вересня 1994 року, воно тривало 17 місяців, до 8-го лютого 1996 року, коли республіканські бойовики здійснили терористичну акцію в Лондоні, у результаті якої загинуло двоє осіб, а понад сто було поранено. Вину за відновлення терору командування ІРА поклало на уряд Великобританії і протестантів Олстеру, які заблокували мирні переговори щодо Північної Ірляндії.

В Палестині конфлікт не стихає

Єрусалим, Ізраїль. — В суботу, 19-го липня, до 10,000 палестинських прихильників мусульманської терористичної організації Гамас взяли участь в антиізраїльській демонстрації в Геброні на західньому березі Йордану. Демонстранти несли плякати з написом: „Іслям — єдине вирішення близькосхідньої проблеми" і портрети бойовиків-гамасівців, які загинули під час сутичок з ізраїльськими вояками. Учасники демонстрації спалювали також ізраїльський та американський прапори.

Начальник поліції палестинської автономії генерал Газі Джабалі відкинув ізраїльські звинувачення в тому, нібито він давав наказ здійснювати терористичні акції проти жидівських поселень. В інтерв'ю для ізраїльської телевізії він сказав: „Це жидівська пропаганда, за якою стоїть служба безпеки Шин Бет".

Минулого тижня ізраїльська армія заарештувала чотирьох палестинських поліціянтів, звинувативши їх у підготові антижидівської військової операції.

Якась мала надія на відновлення мирного діялогу з'явилася у зв'язку з тим, що Набіль Шаат, міністер плянування і міжнародного співробітництва в палестинській адміністрації, сказав, що готовий зустрітися з міністером закордонних справ Ізраїля Дейвидом Леві у Брюсселі, куди Д. Леві і палестинський лідер Ясір Арафат запрошені для участи в нараді міністрів закордонних справ 15 країн Европейського союзу. Сам Я. Арафат, скоріше за все, до Брюсселю не поїде.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ГОТУЮТЬ ПРОГРАМУ НЕВІДКЛАДНИХ ЗАХОДІВ

КИЇВ. — На засіданні Ради регіонів Президент України Леонід Кучма повідомив, що Уряд 24-го липня плянує затвердити проєкт невідкладних заходів для прискорення реформ та виведення економіки з кризи. Тобто, йдеться про продовження економічних реформ, накреслених Президентом у жовтні 1994 року та згадуваних у наступні роки в щорічних посланнях до Верховної Ради. Окрім забезпечення і прискорення реформ, невідкладні заходи передбачають введення твердої антиінфляційної політики і посилення макроекономічної стабілізації та проведення адміністративної реформи. Основою співпраці між законодавчою і виконавчою владами, на думку Президента, можуть стати спільні дії для виконання цих невідкладних заходів. Без політичної стабільности не можливо досягти економічної. Президент зазначив, що саме прагнення зберегти політичну стабільність спонукало його розглянути пропозицію депутатів щодо продовження уповноважень парляменту на один рік. Для узгодження спільних дій створено Вищу економічну раду при Президенті з 30-ох осіб, з них 16 депутатів, а також голова Верховної Ради Олександер Мороз, колишні прем'єр-міністри Віталій Масол, Вітольд Фокін, Євген Марчук, чотири голови комітетів Верховної Ради і кілька провідних науковців.

ВИМАГАЮТЬ ПЛАТНІ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Тут на Бурштинській тепловій електростанції (ТЕС) створено страйковий комітет і працівники готуються до акції непокори, оскільки заробітну платню допоміжним службам востаннє заплатили за листопад-грудень 1996 року, а енергетикам за січень 1997 року. Невдоволені працівники і тим, що досі не розв'язано питання про надання ТЕС статусу юридичної особи. Нині ТЕС підпорядкована державній корпорації „Західенерго".

ЛЕҐАЛІЗОВАНО ТІНЬОВИЙ БІЗНЕС

КИЇВ. — Начальник Головного управління житлового господарства і майна Київської державної адміністрації Петро Головатенко під час зустрічі з журналістами 13-го липня повідомив, що впорядкування ставок за винайм нерухомости в Києві дозволить залучити у міський бюджет у 1997 році 18 млн. гривень. За його словами, створивши механізми винайму, міська адміністрація „леґалізувала тіньовий бізнес на біржі нерухомости Києва, оскільки введені ціни давно існували неофіційно і були закладені в прибуток підприємств". Наприклад, газартний бізнес, касино, сплачує щомісяця 40 гривень за один квадратний метр загальної площі, а в центрі столиці — 180 гривень за 1 кв. м. Крамниці з продажу хліба і молока платять усього 20 копійок за квадратний метр. Комерційні і банкові установи щомісяця платять за один кв. м. по 60 гривень. Київська державна адміністрація прийняла таке рішення ще у квітні цього року. Раніше розмір платні за винайм залежав від вартости споруди, а тепер — від виду діяльности винаймача і престижности міської зони.

ЕКОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР

КИЇВ. — Тут від 29-го липня до 1-го серпня відбудеться міжнародний семінар, організований НАТО, присвячений питанням оцінки ризику опромінення населення, яке проживає на радіоційно забруднених територіях. Окрім НАТО в організації семінару беруть участь Міністерство Охорони Здоров'я України і Академія Медичних Наук, а також американський Інститут ока Едварда Гаркнісса, Колюмбійський університет та Світова організація охорони здоров'я. Мета семінару — встановлення мінімальних стандартних критеріїв оцінки дози опромінення людини на основі офтальмологічного обстеження кришталика ока, який є універсальним біологічним дозиметром. Буде вироблено рекомендації щодо стратегії проведення оцінок радіяційного ризику. Цю методику винайшли українські лікарі, які обстежували потерпілих від радіяції в Чорнобилі.

НОВІ ПРИЗНАЧЕННЯ

КИЇВ. — У Центрі громадських зв'язків МВС України повідомили, що міністер внутрішніх справ України призначив генерал-майора міліції Володимира Буднікова начальником Управління міліції в Луганській області. Раніше В. Будніков був першим заступником начальника Управління МВС у Києві і прославився влаштуванням два роки тому „чорного вівтірка", коли 18-го липня 1995 року послав спецпідрозділи „Беркут" для розгрому похоронної процесії під час похорону Патріярха УПЦ КП Володимира, який помер 14 липня 1995 року. Харківську обласну прокуратуру очолив Володимир Кривобок, який раніше працював у Донецькому та Полтаві. Замінено керівника і в східньо-українській транспортовій прокуратурі, яка також розташована в Харкові. Її очолив працівник центрального апарату Генеральної прокуратури Олександер Гардецький. Керівником Харківської обласної СБУ призначено Валентина Голика, який раніше працював у Криму, а ще раніше починав кар'єру також у Харкові.

Львівська „Обнова" відзначує своє 5-річчя

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Молодий активіст студентської католицької організації „Обнова" зі Львова Андрій Школик відвідує нашу редакцію в товаристві відомої в патріярхальному русі і колишньої його голови Роми Гайди, щоб розповісти дещо про діяльність „Обнови" за тих п'ять років існування.



А. Школик і Р. Гайда в редакції „Свободи".

А. Школик перебував коротко вперше на американському континенті на стажуванні у великому правничому підприємстві в Чікаґо, що об'єднує 200 адвокатів, щоб дещо пізнати американську систему правничої діяльности. Він закінчив студії, є кандидатом юридичних наук і тому ми з цікавістю випитували його про правничі студії в Україні та можливості для українських адвокатів, як правників в загальному, у зв'язку із ще досі хитким законодавством і постійними змінами законів.

Але наш гість більше хотів розповісти про діяльність „Обнови", в якій він є активним членом і головою Контрольної комісії, тож ми скоро перейшли на цей відтінок його зацікавлення та на інформації, які він міг подати.

Довідуємося, що в „Обнові" є тепер понад 50 членів у Львові, а в інших осередках західньої України вона має членів-прихильників. Нам відомо, що це чи не найстарше товариство українських студентів-католиків засноване ще в 1930 році і пригадуємо, що на славному з'їзді „Українська Молодь Христові" у 1933 році воно відіграло важливу та ключову ролю.

— Чи можете розповісти, коли і як відновлено „Обнову" та яку діяльність це товариство виявляє тепер?

— Відновлено „Обнову" за ініціятивою Лесі Крип'якевич у 1991 році, а

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

У ПІВНІЧНОЗАХІДНІЙ КАМБОДЖІ в неділю, 20-го липня, знову розгорілися бої між ворогуючими угрупованнями і багато цивільних громадян у пошуках рятунку готується до переходу в сусідній Таїлянд, повідомив у Бангкоку представник таїляндських збройних сил. Офіцер також сказав: "До нас дійшов відгомін боїв, але ще не маємо даних, які саме угруповання беруть у них участь у Камбоджі". Відомо тільки, що бої відбуваються біля міста Самронг, яке перебувало в руках королівських збройних сил усунутого від влади співпрем'єра принца Нородома Ранаріддга.

235 ОСІБ ЗАГИНУЛИ під час повені, яка тривала три тижні в південно-східніх та південних реґіонах Китаю, повідомив часопис "Ксінмін", що виходить у Шангаю. Тепер зливи переміщуються в напрямі центральних та північних просторів країни, а води, які там збираються, становлять загрозу вже для 45 міст у провінції Гупей, де вже зареєстровано 14 людських жертв повені. Монсунові зливи знищили понад 12,300 будинків і затопили понад 1.5 млн. га. сільсько-господарських площ. Наслідки злив і повені відчувають на собі майже 6 млн. жителів Китаю. Понад 800,000 людей евкуовано у безпечні місця.

В АМЕРИЦІ

З'ЄДНАНІ Стейти Америки погодилися, щоб доповнити число постійних членів Ради безпеки ООН представниками трьох країн, що розвиваються. Виступаючи в минулий четвер, 17-го липня, на засіданні спеціяльної групи в питаннях рівноправного представництва Ради безпеки, постійний представник ЗСА при ООН Билл Ричардсон вперше оприлюднив погляд Білого Дому на пропозиції реформувати Раду безпеки, які обговорюються від 1992 року. Отже, Вашінґтон бачить у складі збільшеної Ради безпеки Німеччину та Японію, а також три країни, що розвиваються. При цьому Б. Ричардсон не назвав цих країн, але додав, що вони не повинні мати в Раді безпеки права вета.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ ДАНИМИ, зібраними незалежною видавничою фірмою, Неваду названо вже вчетверте раз найбільш небезпечним стейтом у ЗСА. Фірма Морґан Куинто Пресс стверджує, що найбільш безпечним стейтом в країні під сучасну пору є Північна Дакота. Визначування місця даного стейту базувалося на шістьох катеґоріях: вбивства, насильства, грабунку, нападу, розбоїв і крадіжі автомашин. Фльорида є другим з черги найнебезпечнішим стейтом, а другим з черги найбезпечнішим стейтом є Ню Гемшир.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486.
UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Коли ви вмирали...

У 53-тю річницю боїв, оточення та прориву стрілецької дивізії „Галичина" під Бродами треба пригадати всім, а молодшому поколінню зокрема, що ті молоді добровольці, котрі вмирали на брідських полях у липні 1944 року, були свідомі такої можливости, але це не зупиняло їх від виконання взятого на себе добровільно обов'язку боронити Україну та її народ від наступаючого ворога. Вони — ті у більшості безвусі молодики фізично виконували заповіт багатьох поколінь українського народу, бо вікові прагнення українського народу бути знову господарем на своїй землі, заманіфестовані такими подіями в історії України, як походи і битви гетьманів Петра Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, Павла Скоропадського, бої отамана Симона Петлюри та Євгена Коновальця, були їхнім дороговказом іти воювати за те, чого не вдалося здобути їхнім попередникам.

Вони віддавали свій найбільший Богом даний скарб — молоде життя, за мрії та ідеї багатьох поколінь. Вони вмирали з гідністю українського вояка, але їх не ховали під звуки могутніх дзвонів київської Софії чи львівського Юра, бо на це не дозволили можливості. Наступ ворожих сил не дозволив навіть друзям віддати останню прислугу своїм товаришам — похоронити їхні тіла. Тільки мешканцям довколишніх сіл вдалося похоронити тайкома від ворожого ока молодих героїв українського народу та передати своїм близьким, хто і де похоронений. Тих, що не змогли похоронити, ворог покидав до спільної могили та всіми силами намагався затерти сліди місць їхніх похоронень.

Пройшло півстоліття, проте уцілілі їхні друзі в Україні та поза її кордонами не забули за своїх загиблих побратимів зброї. Тільки настала можливість після розпаду СССР, споруджено на брідських полях могутній пам'ятник їхній славі. Одначе конаючий ворог побоявся навіть мертвих героїв і ними розпочатої справи — свободи Україні. Пам'ятник тайком уночі знівечила динамітом підла рука, однак не змогла затерти факту про чин і геройську смерть молодих героїв, які полягли за кращу долю рідної землі.

Сьогодні в районі брідської битви споруджено цвинтар, де перепоховано тих, яких тлінні останки віднайдено в околицях, куди їх від ворожого ока заховали чесні люди, в ті пам'ятні липневі дні 1944 року. На місці знищеного пам'ятника височіє могила, завершена залишками руїни — для пригадки майбутнім поколінням, з яким ворогом воювали молоді стрільці Дивізії „Галичина" та від якого до сьогоднішнього дня приходиться обороняти молоду незалежну українську державу. А про те, що ці вороги активно діють не тільки в народі, але навіть серед найвищої влади, можуть засвідчити факти. Коли з нагоди відзначування 50-річчя закінчення Другої світової війни Уряд України відзначував медалями учасників тієї війни, серед них не було ні одного дивізійника, бо, мовляв, вони воювали за волю України в чужих уніформах. А в яких же уніформах воювали ті, котрих відзначено? Немає сумніву, що їм, тим уцілілим воїнам Другої світової війни, належались ці відзначення, але чому тоді незалежна держава Україна та її Уряд не спромоглися на те, щоб однаково пошанувати українських вояків, які хоч і в інших одностроях, все ж таки боролися за те саме — визволення української землі з-під ворожих окупацій? Як сумно, що два окупанти України, своїми політичними махінаціями до сьогодні впливають на дії Уряду незалежної України.

Здавалось би, що з наближенням шостої річниці незалежности Уряд України повинен змагати до того, щоб полеглих синів і дочок української землі за її визволення, від одних чи інших окупантів, звести до одного спільного знаменника героїв.

Коли у 53-тю річницю на брідських полях знову зійдуться сивоголові юнаки-ветерани 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії та ветерани інших військових з'єднань, щоб з нагоди посвячення новозбудованої каплиці ще раз схилити голови в молитві та пошані, то це буде за всіх синів українського народу, котрі поклали своє юне життя в обороні рідної землі.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Ярослав Гайвас

РЕЗУЛЬТАТИ ВЕЛИКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Немає сумніву, що липнева конференція цього року в Мадриді, присвячена справам НАТО, була справді вагомою, і багато доброго та з чималими наслідками сподівалися з неї. Була вона також очікувана деякими міжнародними чинниками з побоюваннями і неспокоєм. А принесла одним тріюмфальні результати та радість, іншим — чимало гіркоти й розчарування.

Хто тріюмфує

Найбільш тріюмфально після неї звучали американські виступи та оцінки, починаючи Президентом Биллом Клінтоном, а кінчаючи державним секретарем Меделин Олбрайт. Деякі невиразні застереження впали тільки з боку секретаря Департаменту оборони ЗСА Вігліяма Когена, який порадив не гратулювати собі передчасно, а почекати на наслідки до 1999 року, коли відбуватиметься чергова вершинна конференція НАТО. Президент Клінтон перевів свої наміри у великому і малому. Не зважаючи на гострий спротив збоку більшости членів НАТО, які домагалися введення в нові члени НАТО п'ять країн, він відстояв до кінця: не п'ять, а тільки три. Ясно, що ті три держави, запрошені вже тепер до НАТО, — Польща, Чехія, Мадярщина — маніфестували свій успіх, мабуть, найголосніше, а Польща — найгірше. Вступом до НАТО, хоч це не було як слід наголошено, вони запевнили себе перед загрозою з боку Росії. Одначе найбільше загрожені — Литва, Латвія, Естонія, а з ними й Україна. В справі нових кандидатів висловлено з деяких боків надію, що вони будуть запрошені на черговій конференції, у 1999 році, хоч твердо подано до відома, що новими наступними членами напевно будуть Румунія і Словенія.

А Україна?

Найгірше з того вийшла таки Україна. Її навіть не було запрошено на зустріч у середу, 9-го липня, з провідниками НАТО, куди запрошено, крім балтійських країн, Албанію, Болгарію і Словаччину, очевидно, Румунію й Словенію. Правда, зате Президент ЗСА Б. Клінтон підписав з Президентом України Л. Кучмою особливу Хартію, яка мала б служити ерзацом до запрошення в НАТО. Треба одверто сказати, що це справді був ерзац, тобто штучний продукт, який не годен заступити природного і повновартісного. Заява Президента Клінтона в справі тієї Хартії, замість уточнення ваги цього документу, ставить його під деякі знаки запитання. Президент Клінтон, згідно з пресовими звітами, сказав: „Нині ми змінили наші зв'язки з членами програми „Партнерство для миру" і продовжували осягати нові пов'язання через договір з Україною. Разом з історичним Основоположним Актом (Фавндінг Акт) НАТО-Росія ми маємо перед собою новий, ширший і глибший альянс... Я думаю, що Хартія підносить безпеку України". В цих трьох реченнях багато невиразного і недоговореного, що його можна інтерпретувати різно. Який альянс? України з Росією? Росія до НАТО не вступила членом, а своєрідним контролером, який має там пильнувати власних інтересів, а Україна хоче й може бути тільки таким нормальним членом, як усі інші. В усіх завваженнях про Україну, які впали на тій конференції, як це подано до публічного відома, коли буде конкретна мова про дальше поширення НАТО, не названо Україну як одного з кандидатів. Не зробив цього ні Президент Б. Клінтон, не зробила державний секретар М. Олбрайт. Представники більшости, знаючи, що вони програли, вже тільки теоретично захищали свої принципові вимоги прийняти Румунію і Словенію. Згадав про Україну як кандидата до НАТО генеральний секретар НАТО Гавіє Соляна. Правда, державний секретар ЗСА М. Олбрайт підкреслила загальниково, що „ні одна европейська демократія не буде виключена (від прийняття до НАТО) через своє положення на мапі". Президент України Л. Кучма порівняв підписання Хартії „Україна-НАТО" з прийняттям трьох нових членів. Не знаючи покищо точного тексту Хартії, передчасно її оцінювати.

Після прийняття трьох нових членів в НАТО відбулася нарада 44 членів створеної на конференції Ради европейсько-атлантійського партнерства в ім'я миру, до якої ввійшли 25 різних країн і 19 членів НАТО. Рада ця ані не оформила себе статутово, ані не призначила свого керівного органу, але тому, що було сказано, ще ця Рада належить до системи НАТО, можна б думати, що керівництво НАТО буде і її керівництвом. Одначе відповіді на це і на інші питання, зв'язані з тією Радою европейсько-атлантійського партнерства для миру, немає, а покищо це виглядає на далекойдучу імпровізацію. Президент Російської Федерації Боріс Єльцин зажадав негайного скликання властивої Ради НАТО, яка складається з трьох постійних членів: генерального секретаря НАТО Гавіє Соляни, представника НАТО, яким має бути по черзі делегатом котроїсь держави-члена НАТО, і постійного представника Росії, бо президент Єльцин уже не брав участи в нарадах в Мадриді і в майбутньому треба рахуватися з його відсутністю на нарадах. Саме тепер очікують, кого Москва призначить на такий пост. Недавно перебував в Брюсселі генерал Павло Грачов, колишній найближчий співробітник Єльцина, і в НАТО побоюються, що він міг би бути призначеним таким постійним членом, чого, як виходить з численних інформацій, члени НАТО дуже не хотіли б.

Водночас з успіхами...

Водночас з великими зовнішніми успіхами НАТО — в нарадах 44 країн брали участь представники Таджикістану, керівництво Узбекістану, якого президент відбув вичерпні політичні розмови з керівництвом ЗСА на чолі з президентом Б. Клінтоном минулого року у Вашінгтоні, а наступного місяця прибуде до Вашінгтону президент Азербайджану Алієв — внутрі системи НАТО відбулися великі процеси, адекватні розвиткові загального положення в світі. Близько 50 років тому державний секретар ЗСА Ачісон при активній підтримці президента Г. Трумена добився створення НАТО, як головного інструменту збройного протистояння совєтській імперії; своє завдання НАТО виконав направду блискуче, добившись разом з іншими силами розвалу СССР. Тепер НАТО опинився на чолі з ЗСА єдиною суперсилою в світі. Значить, функції його далеко не ті, що були при його створенні. Все виразніше виявляються розходження між ЗСА, лідером НАТО, і столицями деяких його европейських членів. Це було видно в прийнятті нових членів до НАТО, а ще більше в загальній політиці та керівництві НАТО. Головні европейські держави, особливо Франція, обстоюють потребу признати Европі окрему функцію безпосереднього піклування її проблемами, бо Вашінгтон далеко і ті проблеми він не завжди повнотою усвідомлює. Серйозні засоби масової інформації неодноразово подавали вістки, що в тій справі є конкретне порозуміння, навіть подавали речинці, коли відбудуться ділові й вирішні наради в цій справі. Одначе тепер виявилося, що це тільки балачки. Проблема конкретна і чекає свого вияснення та розв'язки, а тим часом є перешкодою для інших заходів.

Питання Боснії

Не зважаючи на велику увагу, знані фінансові засоби і присутність військових формацій держав НАТО в Боснії та прилягаючих теренах, питання Боснії далі нерозв'язане, навпаки — комплікується і загострюється. Останній випадок зі спробою арештування англійськими вояками в порозумінні з Вашінгтоном, насильно й підступно двох боснійських сербів, нібито причетних до антилюдських злочинів в часі недавньої збройної боротьби, коли одного арештовано, а другого вбито, викликав бурхливі протести населення. А ще гірше, загрожені арештами і частина населення приготовляються до збройного спротиву таким дальшим альянтським крокам. Це створює велику небезпеку, бо йдеться не про боротьбу між сербами, боснійцями та хорватами, а про збройне протиставлення альянтським збройним силам. А це було б очевидною катастрофою.

Все це поважно загрожує дальшим плянам НАТО не лише в колишньому югославському просторі, але взагалі. Як в українській справі, так і в інших починах НАТО видно недодуманість, короткозорість і дуже часто зазнайство навіть у найвищих чинників. Чергове свідоцтво тому — останнє рішення керівних чинників Европейського союзу. Рік з гаком минув, коли в квітні 1996 року Европейська рада запросила Президента України Леоніда Кучму виголосити на її форумі грунтовне резюме, чи Україна готується ввійти до Европейського союзу. Президент Кучма виголосив блискуче, вичерпне і всебічне резюме, і ствердив: „Україна хоче і готова стати членом Европейського союзу. Українa готова до цього вже, без зволікань". Минув рік — ніякої відповіді на це з боку керівних чинників

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Зайві додатки

З жалем стверджую, що коректор другої сторінки „Свободи" зробив до моєї рецензії на виставу моноп'єси „Стіна", яка була видрукована в числі з 11-го червня ц.р., свої поправки, які не відповідають оригінальному текстові та моїм думкам.

В першу чергу дописано ряд інформацій, які або непотрібно продовжують речення відомими фактами, або змінюють текст та не мають найменшого відношення до вистави.

Тут в першу чергу дописано додаткові інформації про рідню Рєпніної, про кохання Шевченка до Закревської, про його гірість до Рєпніної.

Найприкріша однак дописка є про концентраційні табори в давньому режимі та ще й із цитатою Василя Стуса, що до рецензії на п'єсу зовсім не підходить.

Усі ці „додатки" без порозуміння зі мною як авторкою рецензії змінюють зовсім стиль допису. Мушу ствердити, що така коректа мого допису трапилася мені вперше за довгі роки моєї літературної праці.

Ліда Палій

Торонто, Онт.

Митники і доляри

Спостережливим і доброзичливим туристом постав переді мною М. Мельник в статті „Кілька вражень українномовного туриста в Україні" („Свобода" з 16-го липня ц. р.). Проте є у його розповіді запитання, на яке я можу відповісти. Отож автор пише, що митник на летовищі запропонував йому показати доляри, записані до митної декляраціі. „Чому він захотів подивитися на ті гроші, я ніколи не здогадаюсь", — пише М. Мельник.

Оскільки таке запитання може виникнути не тільки в нього, варто сказати, що в Україні митна декларація є посвідченням про легальне походження валюти, тому дехто із спритних людей, маючи якісь доходи з джерела, котре їм не хочеться розкривати, роблять вигляд, ніби привозять валюту з-за кордону. При цьому до митної декляраціі вписується суму, яка набагато перевищує готівку в кишені подорожнього. Може статися, що такої готівки взагалі нема. Відколи українські митники дізналися про подібні хитрощі, відтоді й почали пропонувати подорожнім показати „живі гроші". Отож діють вони в інтересах України, шкода лише, що довелося показувати гроші й М. Мельникові, який подорожував з найчистішим сумлінням.

Левко Хмельковський

Нюарк, Н. Дж.

Євген Крименко-Іванків

Спомин про Стрий

Ні час, ні простір, ні літа зів'ялі
В душі не стерли образу Стрия,
Таким як був, і залишився далі
Для мене він, хоча змінився я.

Ось „Корзо" й „Коліївка" — пара симпатична,
Там „Рідна Школа" й діти бурсаки,
І вуличок мережа романтична
І бистра річка з шумом хвиль гірських.

І спомин... наче сон якийсь чудовий,
Життя світанок, юности порив,
І теплий погляд першої любови...

Все те бурхливі рознесли вітри
Під відгомін прощальної розмови,
Як покидав я рідне місто Стрий.

Липень 1944 — липень 1997

Наталія Пазуняк

О. Кузьмович як письменниця

I

Джерело журналістичного таланту Ольги Кузьмович, О-КИ, заховане у її письменницьких здібностях. Коли читач фейлетону ловить себе на запитанні, що виринає при читанні: чим то закінчить О-КА цей саме (один із 700 чи 1,000?) фейлетон? — то це і є відкриттям особливих здібностей авторки. Читаючи добре скомпоноване оповідання, нарис чи новелю, не зупиняємось звичайно на відкритті сильветки персонажа чи на експозиції в розповіді, тільки перегортаємо наступну сторінку: що дальше? Якою пуантою обдарує нас автор? Це відноситься і до О-КИ, саме до неї. Природність і щирість, невимушеність її вислову тверджень, переконань, стиль її легко сприйнятної нарративности кориніться при тому в генезі її особистости й у середовищі, з якого походить.

Ольга Кузьмович справжня львів'янка. Дідо її (у Львові говорили семе „дідо", а не дід) адвокат Степан Федак, оборонець політичних в'язнів, подібно як і Володимир Старосольський. Дочки меценаса С. Федака (так тутуловано адвокатів у Львові) дістали добру освіту, Ольга — музичну, була дружиною полк. Євгена Коновальця, Софія, що мала економічну освіту, була одружена з полк. Андрієм Мельником, а Олена (1894-1982) була одружена з Левом Шепаровичем, українським військовиком, а згодом відомим українським діячем у Львові. Брат їхній Степан Федак мол. („Смок") був бойовиком УВО. Ольга, замужем Кузьмович, народилася в родині Лева Шепаровича і Олени Федак-Шепарович. Отож у центрі українського громадського життя, в родині, члени якої стояли на передових постах боротьби за українську державність та за розвиток культурного, економічного й загальносуспільного життя в Галичині. Мати її, Олена, була в Українському Червоному Хресті за ЗУНР, брала живу участь у жіночому русі, була заступницею Голови Союзу Українок і співредактором журналів „Жінка" і „Громадянка". Отож родина Шепаровичів належала — поряд з родинами Старосольських та Шухевичів — до духової еліти суспільства. Була це та еліта, що творила громадські основи життя в Галичині.

На переломі століть витворився був у Галичині тип громадського діяча у близькій співдії зі свідомим греко-католицьким священством. Щодо роду нашої письменниці-журналістки — прадід Ольги, батько бабуні її Марії, дружини адвоката Степана Федака, був знаним священиком; це о. Дем'ян Січинський. А дід її з боку батька також був священиком, — це о. Зенон Шепарович.

Коли спостерігаємо многогранні життєві громадські вияви діяльности Ольги Кузьмович, бачимо її діяльність як віддзеркалення у часовій перспективі — того процесу громадського розвитку, якого бракувало у великій мірі нашій Наддніпрянщині, через авторитарність, а то й тоталітаризм російської влади в Україні. Звідси й зродилось було тяжіння української громадської еліти (яка все ж існувала на Наддніпрянщині) до Галичини, тодішнього „Піємонту". Процес нищення його совєтською владою впродовж 50 років позначився боляче на всьому суспільстві. Все це живе в свідомості Ольги Кузьмович, головне, що є віддзеркаленням давнього Львова. Тому то особливо цінним є саме її вклад в українську журналістику й літературу для тих, хто не знав — з тих чи інших причин — того суспільства.

Почала Ольга Шепарович писати оповідання й нариси ще в середній школі. Гімназійна атмосфера була багата на юнацькі переживання, отож враження просились на папір. Та дебютом її було оповідання „Сопілка", що було надруковане в журналі „На сліді" в 1936 році. Підписане було псевдонімом О-КА.

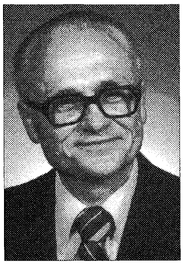
Вищу освіту здобула Ольга у Варшаві, закінчивши в 1939 році. Вищу Школу Журналістики. Під час студій залюбки дописувала до журналів „На сліді" і „Жінка". Після закінчення вищої школи вступила до редакції часопису „Діло" у Львові на журналістичну практику. Там працювала вона під наглядом відомих журналістів і публіцистів — Івана Кедрина-Рудницького, Івана Німчука і Осипа Боднаровича.

Після польсько-німецької війни Ольга Шепарович виходить заміж за лікаря д-ра Миколу Кузьмовича (1939). В роках німецької окупації (1942-1945) працювала Ольга Кузьмович в Українському Видавництві під керівництвом д-ра Миколи Шлемкевича, а саме в редакції молодечого журнала „Дорога". Родина Кузьмовичів прибула в 1951 році до Америки, із повоєнною хвилею еміграції — й поселилася в околицях Ню Йорку. Професія кваліфікованої журналістки дуже придалася українській пресі в ЗСА; тож починає працювати в „Свободі", редагуючи сторінку „Пластова ватра" (від 1-го до 100-го числа); також редагує пластовий журнал „Молоде Життя", а від січня 1968 року, впродовж 25 років, була головним редактором журнала „Юнак". У цих молодечих журналах Ольга Кузьмович — від юности завзята пластунка — виявляє свою журналістичну винахідливість, уміння господарити матеріялом та свою довічну вірність Пластовому Законові і його ідеалам. Із цієї наполегливої праці черпала і черпає своє знання й виробляє свою життєву патріотичну настанову пластова й непластова молодь. Ольга (яку в Пласті називають її друзі „Олькою") дала багато свого духового єства улюбленому нею Пласті, за що була належно оцінена пластунами. В роках 1960-1963 була вона першою жінкою на терені ЗСА, що очолювала пост голови Крайової Пластової Старшини. В 1962 році була відповідальна за проведення Ювілейної Пластової Зустрічі у 50-ліття Пласту, коли була вдруге нагороджена першим пластовим відзначенням — орденом Св. Юрія в золоті. В 1970-1974 роках, будучи головою Пластової Ради, особисто записуючи Начального Пластуна д-ра Юрія Старосольського. Проминуло шість років педагогічного труду О. Кузьмович на пості станичної в Ню Йорку.

Ми зупинилися на пластовій діяльності О. Кузьмович, тому що її праця в Пласті віддзеркалилась в її літературну доробку, та й тому, що саме Пластові, будучи "semper fidelis", його ідеалам завдячує вона свою невсипущу працьовитість, вимогливість до себе, а може й невтомність.

Закінчення буде

Відзначення проф. П. Стасіва у Дітройті



Проф. П. Стасів.

День 27-го червня 1997 року був особливим у житті дітройтської громади. У тому дні парафії Непорочного Зачаття у Гемтремку і св. Йосафата у Воррені, обидві школи Непорочного Зачаття, початкова і середня, та приятелі відзначили віддану працю педагога і працівника на народній ниві проф. Петра Стасіва. Відзначення відбулося у приміщенні Українського Культурного Центру о год. 7-ій вечора.

П. Стасів роджений в Україні 74 роки тому, маючи три наукові ступені маґістра з різних ділянок науки, міг був працювати у публічній шкільній системі за багато кращу винагороду. Однак він рішив працювати для української молоді і бути учителем в українській середній школі Непорочного Зачаття від часу її заснування, досі повних 38 років, з чого 20 років як її директор. Нічого дивного, що на заклик Ділового комітету прибули на це свято у першу чергу батьки молоді та багато ґрадуантів нашої середної школи.

Програму вечора відкрила голова комітету Ліда Врублевська, сама колишня ґрадуантка наших шкіл. Вона передала провід вечора Андрієві Дужому, також колишньому абсольвентові. Після привітання присутніх А. Дужий зокрема привітав гостей з-поза Дітройту, а саме: о. Патрикія Пащака, ЧСВВ, пароха церкви св. Юра у Ню Йорку, і генерального вікаря Стемфордської дієцезії, колишнього учителя нашої середньої школи, о. Вернарда Панчука, ЧСВВ, колишнього пароха парафій Непорочного Зачаття і св. Йосафата, також колишнього учителя тієї школи, присутню Сестру Емілію, ЧСВВ, першу директорку середної школи, Сестру Тому, ЧСВВ, колишню директорку, о. шамбеляна Степана Хрепту, дорадника для учнів середньої школи у виборі їхніх професій, членів факультету та численну родину соленізанта. Опісля прочитав проклямацію від майора Воррену Марка Стінберга і попросив радного міста Воррен Михайла Чупу прочитати проклямацію Міської ради. У дальшій частині господар бенкету прочитав гумореску Ека про розмову діда з внуком і представив членів Ділового комітету. Від середної школи склала теплий привіт її теперішня директорка Михайлина Вайґел, сама колишня ґрадуантка. Вона згадала про заслуги Петра Стасіва у тому, що досі 1,146 ґрадуантів закінчили нашу середню школу, великий відсоток яких стали професіоналами та працюють для добра української громади і Америки, та побажала йому ще багато років продовжувати його корисну, повну посвяти працю.

Найновіші ґрадуанти Наталка Тарнавська і Іван召Фединський привітали соленізанта китицею квітів і коротким побажанням. У дальшій частині програми ансамбль школи „Срібне коло" під проводом учительки Христини Липецької дуже гарно виконав чотири пісні, а саме: „Многая літа", „Срібне коло", „Петрусь" і „Ой, не самам, не самам". Перед вечерею провів вдумливу молитву парох церкви Непорочного Зачаття і ігумен о. Роберто Лукавий, ЧСВВ. Під час вечері відспівано грімке многолітствіє для соленізанта.

Після вечері промовляла колишня ґрадуантка, тепер адвокат, Ліда Кочан. Вона підкреслила великі заслуги П. Стасіва для виховання двох поколінь в українській католицькій школі. Подякувала йому за посвяту, любов і вирозуміння для української молоді і побажала йому ще багато років трудолюбивого життя. Гість з Ню Йорку о. Панчук вказав на шляхотні ціхи характеру П. Стасіва та ставив його як приклад для інших виховників, які не лище словами, але ділами виказують їхню любов до свого народу і української молоді. Він також склав свої особисті побажання для соленізанта і його родини. Від станиці Братства 1-ої Дивізії УНА склав привіт і побажання її голова Осип Рудницький. Заступник голови УКЦентру Микола Кавка розказав дещо про вужчу батьківщину соленізанта, Бойківщину, і пригадав йому його молоді часи у Стрийщині. Від дирекції УКЦентру подякував йому за згоду стати членам Дирекції і від неї склав йому сердечні побажання. Ярослав Дужий, колишній голова Клюбу батьків при середній школі, передав короткий життєпис П. Стасіва, який у 1948 році одружився з Генею Підбірною. Вони стали батьками шестеро дітей і мають троє внуків. Отець П. Пащак вказав на гарний характер соленізанта, батька численної родини. Подружжя Стасіви дали їхнім дітям належну високу освіту. Отець Пащак порівняв О. Стасіва до провідної зорі, яка вказує молоді шлях, як поступати в житті. Він був і є душею школи і залишився приятелем усіх. Перед закриттям господар бенкету пригадав присутнім, що 24-го червня сповнилося П. Стасіву 74 роки життя і підніс йому грімке „Многая літа".

Кінцеве слово забрав сам соленізант. Він подякував усім присутнім, а зокрема гостям з-поза Дітройту за їхню так численну участь і слова признання та комітетові, виконавцям і промовцям за їхній вклад праці і увагу для його скромної особи. Гарну кінцеву молитву провів парох церкви св. Йосафата у Воррені о. Василь Салковський, ЧСВВ.

Зенон Василькевич

На батьківщині Шевченка — незалежна газета

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. Хмельковський). — На Черкащині випущено перше число незалежної громадсько-політичної газети „Думка", яка відстоюватиме українську справу у Звенигородському, Тальнівському, Маньківському, Катеринопільському, Лисянському і Уманському районах. Редаґує її Михайло Атаманюк.

З першого числа газета повела наступ на комуністичну символіку у Шевченківськім краю. Виявляється, керівник области Василь Цибенко надіслав листа районним керівникам, у якому радить утриматися до 1999 року від перейменувань вулиць, які мають совєтські назви. Під заголовком з спадщини М. Холодного „На вулиці імени ката я жити не хочу і дня!" подано історію руху за знесення у Тальному двох пам'ятників Ленінові. Уже двічі Міська Рада приймала рішення про усунення залізобетонного вождя з міської площі, але він і досі стоїть. Зате з обласного центру надійшов лист начальника обласного управління культури (за комуністичної доби — завідувача ідеологічного відділу обласного комітету Компартії України) Віктора Собченка, який пише, що про усунення пам'ятника треба клопотатися в Кабінеті Міністрів України.

Проте у новій газеті є і приємні вістки. Селянин Григорій Коновал з села Почапинці хоче купити новий або уживаний трактор. Таке оголошення — перевідсник нових змін у знедоленому черкаському селі. Щоб їх було більше...

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

цяла покінчити з покаранням на смерть, однак наступного року страчено було 169 осіб.

Цього року покищо жоден з 135 засуджених на смертну кару не був підданий смерті, що є ознакою зусиль Л. Кучми задобрити европейські правозахисні групи.

Багато громадян і депутатів хочуть зберегти смертну кару, стверджуючи, що держава без належних фондів не може дозволити собі на альтернативне покарання.

Конвенцію ратифікували 36 країн-членів Ради Европи. Не зробили цього чотири країни — Росія, Латвія, Хорватія і Молдова.

Результати...

(Закінчення зі стор. 2)

Союзу. А 10-го липня компетентне аґентство Ройтерс подало список кандидатів, рекомендованих Европейською комісією в члени Европейського союзу. Подано шість кандидатів: Польщу, Мадярщину, Чехію, Словенію і Естонію. Про Україну й згадки нема.

Оце факти тверді, болючі для українського народу і для керівних елементів української держави. Треба зробити відповідні висновки. І відповісти на них не резолюціями, хоч це також потрібне, але конкретними заходами, щоб вирватися з блудного кола помилок і невдач та показати іншим, що український нарід і його провід здатні здобувати потрібні успіхи!

Майте серце — врятуйте серце!

До північного Ню Джерзі приїжджають діти (віком 1-5 років) з України разом зі своїми матерями, щоби перейти операції на природжені серцеві недуги в шпиталі Монтефіоре в Ню Йорку. Ці операції відбуваються заходами двох організацій: „Український Дар Життя" та американської „Rotary International — Gift of Life". Клюб Ротарі відповідає за медичну допомогу (операцію, шпиталь, лікарську опіку і ліки), а американсько-українська організація „Дар Життя" оплачує подорож дітям, матерям, зустрічає їх на летовищі, діють як перекладачі тощо.

Програма Клюбу Ротарі існує вже від 1974 року. Місцеві відділи північного Ню Джерзі до сьогодні спромоглися допомогти 130 дітям з різних країн світу: Санто Домінґо, Кореї, Польщі, Вірменії та Грузії. В тих країнах є брак відповідного медичного устаткування на потрібні хірургічні процедури.

Минулого року Юрій і Катерина Кузьми, Марія Гивель і Анна Коваль заснували добродійну організацію (інкорпоровану і звільнену від податків) „Український Дар Життя", щоби включити дітей з України в програму Клюбу Ротарі. В червні 1996 року подружжя Кузьми і А. Коваль були в Україні і нав'язали контакт з львівським відділом Ротарі. Їм допоміг лікар-українець д-р Юрій Іванів, який був вишколений в Америці. Він ставить діягнози, бадає маленьких пацієнтів і дає свої рекомендації. До вересня 1996 року таких дітей було 12, деякі з них потребували дальшого бадання, а вже п'ятеро дітей дістали апробат шпиталю Монтеріоре на так потрібні їм серцеві операції-процедури. І ось вони: Михась Карпець — 4 роки, спонзор: Парамус Ротарі, операція відбулася 4-го червня 1997 року, щасливо перейшов; Микола Михайлишин (3 роки), спонзор: Байон і Пассейк Ротарі, операція 12-го червня ц.р.; Христина Андрушків (2 роки), спонзор Вайкоф Ротарі, операція 17-го червня; Микола Литвин (5 років), спонзор: Патерсон Ротарі, операція 24-го червня; Христина Калачник (1 рік), спонзор: Ратерфорд Ротарі, операція з початком липня.

Організація „Український Дар Життя" зобов'язалася постачати кожній дитині (разом з мамою по 2,000 дол.) Це покривати-ме кошти подорожі і дрібні видатки на потреби денного вжитку. Потрібно також людей доброї волі, які могли б стати перекладачами і вітати маленьких гостей на летовищі чи в шпиталі. Американські клюби Ротарі вже дарували по 5,000 дол. для кожної дитини (на кошти операції) і перебування дитини і мами в гостиннім домі.

Тепер є велика потреба поширити цю програму. В Україні знаходяться хірурги, які можуть такі операції робити, але бракує потрібного устаткування. Будемо старатися доставити їм потрібну техніку. В цьому допоможуть лікарі, шпиталі і люди доброї волі в ЗСА. Також є брак медикаментів для педіятричних кардіологів. Ми тримаємо контакти з клініками по всій Україні. Вже звернулися до авіяліній про зниження коштів подорожей для дітей і їх матерів.

Майте серце — врятуйте серце!

Звертаємося до всіх з проханням — допоможіть! Дайте маленьким дітям дар життя, щоби вони виздоровіли і жили повним нормальним життям.

Приєднайтеся до нас! Датки (звільнені від податків) просимо надсилати до: Ukrainian Gift of Life, Suite 333, 233 Rock Road, Glen Rock, NJ 07451.

Н.Н.



М. Михайлишин на руках у мами Марії, яка дякує за врятування сина. Прийняття відбулося в Ротарі клюбі, в Байон, Н. Дж. Юрій Кузьма, голова української організації перекладає.



Члени клюбу Ротарі у Вайкоф, Н. Дж.; українці вітають Х. Андрушків і її маму Оксану на летовищі в Ню Йорку (зліва): Ірина Гивель, Марія Гивель, Юрій Кузьма, ротаріянці: Дейв Ратлер, Джан Гартман і Деннис Меґейні.

Львівська....

(Закінчення зі стор. 1)

першим її головою став Андрій Костюк. Установчі збори відбулися 2-го квітня 1992 року і скоро отримано благословення Кардинала Мирослава Івана Любачівського. Статут наш побудований на основі давнього, лише пристосований до теперішніх законів. Маємо чотири секції: богословсько-філософську, історичну, культорологічну і соціяльних проблем. Сходимося кожного тижня. Звичайно члени однієї секції підготовляють програму, запрошуючи на доповіді відповідних фахівців. Але ми провадимо також живу товариську діяльність, яку поєднуємо з громадською та з плянами включити більше студентів до організації в інших містах.

— Яка діяльність особливо цікава та цінна поруч із щотижневими програмами різного зацікавлення?

— Вже від чотирьох років ми започаткували щорічні прощі до Свято-Успенської Унівської Лаври, в часі між Великоднем і Зеленими Святами. Це нам вдається щораз краще. Ось цього року було понад 500 прочан, здебільша у віці 16 років. Вони ідуть пішки до Унева, а відтак повертаються автобусами. Ми організовуємо прощу технічно, а тепер видали ще і окрему „Книжечку прочанина", яку частково роздаємо, а частково продаємо. Крім цієї прощі, що стала дуже популярна, підтримуємо також зв'язки з іншими християнськими організаціями молоді, і ось від жовтня минулого року ми увійшли в члени Европейського Об'єднання Картель, що розпочало свою діяльність у Німеччині. Маємо членів, що студіюють поза границями України і тому наші міжнародні зв'язки поширюються.

— А як ви відзначали 5-річчя віднови?

— Ми перевели ряд зібрань та спільних зустрічей, а в березні підготували літературний вечір для публіки і для представників організацій в Палаці Потоцьких, який пройшов з великим успіхом.

— Отже, теперішня „Обнова" гідно іде слідами оригінальної?

— Думаю, що так. Ми не лише активні в громадському та релігійному житті, але провадимо дуже живе товариське життя та маємо висліди того у нових українських родинах. Тепер працюємо під проводом Тараса Антошевського, а Марія Пташник веде референтуру зовнішніх зв'язків.

Ми ще хочемо знати, якими шляхами ідуть студенти-члени „Обнови" після закінчення студій, і тут Р. Гайда і А. Школик інформують, що перед двома роками відновилося академічне товариство „Обнова", яке поповнюється т. зв. сеньйорами і це є дуже позитивне явище.

Можемо лише побажати дальших успіхів. Але, завважуючи при нашій розмові в редакції ентузіязм молодого активіста „Обнови" до праці в тому товаристві, у нас немає сумнівів, що перед „Обновою" і її завданнями стоїть ясне майбутнє в українській спільноті західної України.

Затверджено програму і провід 22-их Українських Спортових Ігрищ Молоді

Нюарк (О. Т.) — Останнє засідання Управи Делеґатури УСЦАК-Схід, що відбулося в Домі УСВТ „Ч. Січ", було присвячено черговим 22-им Українським Спортовим Ігрищам Молоді. В часі нарад остаточно узгіднено всі деталі ігрищ, що відбудуться в суботу, 9-го серпня ц. р. на оселі СУМ в Елленвілі, Н. Й. Програма ігрищ:

Год. 9:00 рано — Відкриття; 9:30 — початок легко-атлетичних змагань; 10:00 — початок тенісового турніру; 12:00 пол. — обідова перерва; 1:00 по пол. — початок плавацьких змагань; 2:00 по пол. — початок змагань копаного м'яча; 3:00 по пол. — початок відбиванкового турніру; 8:00 по пол. — вручення медалів — закриття.

Окремі ділянки змагань переведуть ланкові: О. Колодій — легка атлетика, А. Колб і Р. Рудавський в заступстві Ю. Савчака — тенісовий турнір, плавацькі змагання — Марійка Бокало, змагання копаного м'яча — Михайло Паливода, відбиванковий турнір — Христина Процюк.

Провід турніру:

М. Шміґель (СУМ) — господар, І. Ісаїв, Дел. УСЦАК — комендант, Х. Кош (СУМ) — бунчужна, Р. Пиндус, Дел. УСЦАК — писар, О. Напора, Дел. УСЦАК — фін. секретар, О. Твардовський, Дел. УСЦАК — пресовий, почесні члени — представники крайових організацій.

В ігрищах можуть брати участь юначки й юнаки та дружини з усіх делеґатур УСЦАК. Зголошення треба висилати на адресу: Mr. I. Isajiw, 125 Crest Road, Newton, NJ 07860; tel.: (201) 383-8636.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Чотири футбольні дружини з України в іграх за Чаші Европи

Недавно в головній квартирі Футбольної Федерації Европи відбулося жеребкування розгривок за 4-ри різні Чаші Европи, в яких у цьому році братимуть участь чотири чолові футбольні клюби з України. У кваліфікаційній рунді 23-го і 30-го липня „Динамо" Київ (чемпіон вишої ліґи України) зустріне клюб „Бері Тавн" з Валії. В другій рунді тієї серії переможець цих зустрічей зустріне клюб „Брендбі" Копенгаґен, Данія. Переможець ввійде то так зв. „Ліґи чемпіонів Европи", в якій у цьому році виступатимуть 24 клюби. В іграх за Чашу Европи клюбів, що здобули Чаші в своїх країнах, візьме участь „Шахтар" Донецьк, який 11-го і 28-го серпня ц. р. зустріне клюб „Зімбру" Кишинів, Молдавія. В іграх за Чашу Европейської Футбольної Федерації з України братимуть участь два клюби: „Дніпро" Дніпропетровське має визначені два змагання (на виїзді і в дома) з клюбом ФК Єреван, Вірменія. Вперше в своїй історії за цю Чашу змагатиметься клюб „Ворскла" Полтава. Змагання тієї серії призначені на 23-тє і 30-те липня ц. р. Названі чотири клюби з України в кінцевому показнику табелі ігор вищої ліґи зайняли в такому порядку чолові місця.

Сергій Осович прагне дальше прославляти Україну

Сергій Осович один із чолових легкоатлетів України, учасник Олімпіяди в Атланті, де між іншими в штафеті 4 х 100 м. зайняв 4-те місце, мріє взяти участь в збірній України в Олімпіяді в Сиднеї, Австралія. Він студіює в Прикарпатському університеті, як теж виступає професійно в серіях змагань ІААФ у різних краïнах світу. Недавно С. Осович дав інтерв'ю кореспондентові „СГ".

— Нині ви перемогли на 100-метрівці з часом 10,42, це вас задоволяє?

— Тільки як для першого виступу в сезоні, хоча сподівався на кращий час. Та головне, що не наразився на контузію, а отже зберігаю можливість на участь у цьогорічних европейських та світових стартах.

— Де далі будете готуватися до основних стартів?

— Я мав брати участь у чемпіонаті України, але отримав запрошення від Федерації легкої атлетики Греції саме в цей час виступати в Атенах. Така собі своєрідна преамбула до чемпіонату світу, що пройде в цьому ж місті у серпні.

— На якій довжині виступатимете в Атенах?

— На своїй улюбленій 200-метрівці. Дуже шкодую, що організатори Кубка „Дружба" не включили її до свого розкладу.

— А які ваші особисті рекорди у спринті?

— Вони на обох довжинах встановлені торік: 100 м.–10,04 сек. 200 м.–20,40 сек.

— Хто серед спортовців України складає вам головну конкуренцію?

— За останні два роки наші спринтери значно посилили свої позиції, на світовій арені ми стоїмо досить міцно. А в цілому 14-15 змагунів готові довести це на міжнародній арені.

— У житті кожної людини є свій Еверест. Який він у вас?

— Мрію потрапити на ще одну Олімпіяду і посісти там гідне місце. Хочу, щоб більше людй дізналися про нашу Україну. Повірте, це не просто слова: мені дуже приємно, коли в іншій країні підіймається наш прапор і лунає наш гимн!

Подав О. Твардовський

„Садок вишневий"

З подякою Всевишньому, день 31-го травня ц. р. приніс незвичайну радість батькам, бабусям і дідусям, — а саме, закінчення навчального року 1996-97 у світличці „Садок вишневий" 85-го Відділу Союзу Українок



Група випускників садочка.

Америки в Чикаґо при церкві св. Йосифа.

Дитинство — чудовий етап життя, неповторного щастя і радости.

В цей день, прийшли діти неначе справжні квіти, всі у вишиванках. Відбулася їхня ґрадуація із концертовою програмою, під проводом відданих учительок Марійки Баран і Дарії Городиської.

Програма виконана малятами, справді творчо.

Тут кожне із малят мало змогу проявити свій талант в піснях і віршах: „Українська хата", „Добридень", „Я українець", „Рівненькі в нас доріжки", „Гоп, гоп, гоп конику ґальоп", „О, цей пальчик", „Ми знаємо своє ім'я", „Мамо, що будемо їсти", „Рахуємо від одного до двадцяти", „Сидів кошик", „Забава пальчиками", „Один великий палець", „Час до-дому час". Опісля діти одержали свої дипломи, закінчуючи щасливий день, серед гамору та різних забав.

Випускники 1996-97 року: Маркіян І. Бойкевич, Андрій Бродич, Катя Душаник, Вікторія Куріца, Андрій В. Косач, Матей Лібер, Роксана Васюнець, Ярема Васюнець, Олесь Васюнець, Роман Д. Зварич, Олександер Сютрик, Тамара Боднар, Віра Іванків, Даня Оверко, Катя Скородинська, Таня Скворч, Калина Вітковська, Марко Запаранюк.

На закінчення з великою увагою і вдячністю батьки і їхні малята віддали подяку і признання для учительок М. Баран і Д. Городиській.

В пам'ятний день, для улюбленого внука Маркіяна написала бабуня, —

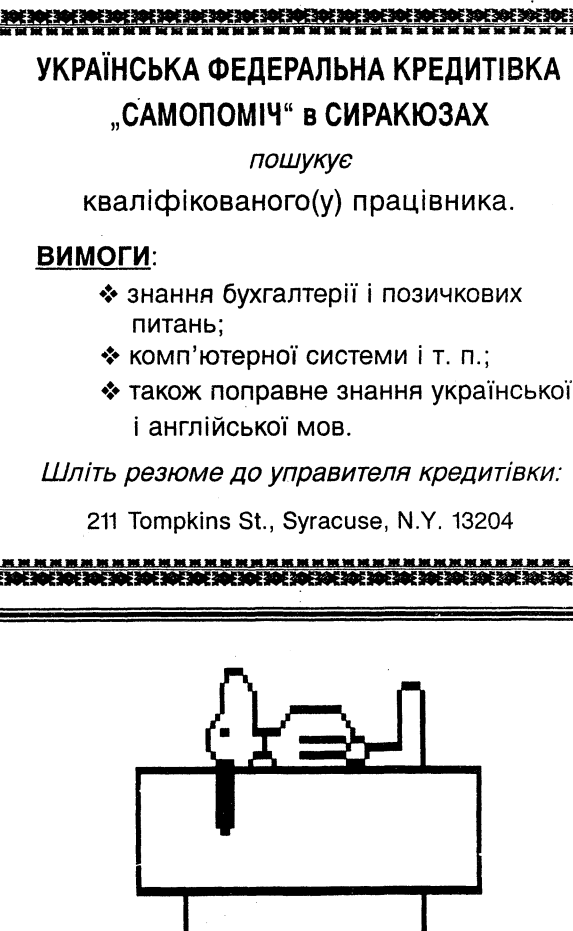
Оксана Бойкевич

ПОДІЇ

ПРОГУЛЯНКА НА ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Ню Йорк. — Місцева Окружна Управа СУА влаштовує одноденну прогулянку на Союзівку на День Союзянки. Програма буде присвячена Зої Когут. Прогулянка відбудеться у неділю, 17-го серпня. Автобус виїде о год. 7:30 ранку від домівки СУА, 108 Друга аве. Кошт — 19 дол. Місця на автобус слід замовляти у Стефанії Гуменюк, тел. (212) 777-6197, або Оксани Лопатинської, тел. (212) 777-1336, від год. 10:30 ранку до 3:30 після полудня від вівтірка до п'ятниці.





ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МЕРІ ТРОЦЬ член УНС Відд. 259-го Т-ва ім. Рождества Богородиці в Чикаґо, Ілл. померла 22-го квітня 1997 року на 70-му році життя. Нар. 31-го серпня 1926 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1964 року. Залишила у смутку брата Маріяна, племінників Стефана і Михайла, племінниць, Марлєну, Варвару і Памелю. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Марії в Еверґрін Парк, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Юлія Ґуґлик, секр.

АННА ГРОМЧАК член УНС Відділу 282-го Т-ва ім. Непорочного Зачаття у Вілкіс Берри, Па. померла 1-го травня 1997 року на 82-му році життя. Нар. 24-го грудня 1914 року в Австрії. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку мужа Петра, дочку Аннетту Аюсдоль, внука і племінників. Похорон відбувся на парафіяльному цвинтарі в Нантікак, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Мері Болоскі, секр.

МИКОЛА ЛУГОВИЙ член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. помер 9-го квітня 1997 року на 79-му році життя. Нар. 1917 року в Україні. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Анну та дочку Ірену з мужем та дітьми. Похорон відбувся 15-го квітня 1997 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Лущак, секр.

СТЕФАН А. АСТОЛФІ член УНС Відд. 171-го Т-ва ім. Лесі Українки в Джерзі Ситі, Н.Дж. помер 21-го лютого 1997 року на 71-му році життя. Нар. 2-го січня 1926 року в Джерзі Ситі, Н.Дж. Залишив у смутку дружину Клер. Похорон відбувся на місцевому цвинтарі в Джерзі Ситі, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Ґеновефа Куфта, секр.

ВОЛТЕР ГАРРІСОН мол. член УНС Відд. 237-го Т-ва ім. Зіслання Святого Духа в Честері, Па. помер 4-го лютого 1997 року на 48-му році життя. Нар. 20-го серпня 1948 року в Честері, Па. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку маму Стеллу Фляшинську. Похорон відбувся 8-го лютого 1997 року на цвинтарі Ловн Крофт в Линвуд, Дел Кавті, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Бетті Паньків, секр.

ЄВГЕН ГРИЦКІВСЬКИЙ член УНС Відд. 55-го в Балтиморі, Мд. помер 29-го квітня 1997 року на 46-му році життя. Нар. 1-го червня 1950 року в Мериленд. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Марію, маму Анну, батька Івана, братів, сестер, племінників і племінниць. Тіло покійного було спалене в Метро Крематорії в Балтиморі, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

Маріянна Ціздин, секр.

МИХАЙЛО ПАНЬКІВ член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсакет, Р. Ай. помер 13-го лютого 1996 року на 96-му році життя. Нар. 17-го січня 1907 року в Польщі. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Евгенію, сина Івана Квітковского, двоє внуків і родину в Европі. Похорон відбувся 15-го лютого 1997 року на цвинтарі св. Карла в Блекстон, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Леон Гардінк, секр.

ГАРОЛД В. ЛОВЛІ член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж. помер 14-го лютого 1997 року на 80-му році життя. Нар. 3-го грудня 1916 року в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС став 1980 року. Залишив у смутку дружину Ольгу. Похорон відбувся на укр. кат. цвинтарі Говп Ловн, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ПІТ КЕРНИСЬКИЙ член УНС Відд. 230-го в Янґставні, Огайо помер 1-го березня 1997 року на 86-му році життя. Нар. 21-го лютого 1911 року в Ґренд Рапідс, Миш. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Стеллу (Кренціґлова) Кенірску. Похорон відбувся 4-го березня 1997 року на цвинтарі св. Михаїла в Гермітаж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Аннабелля Боровицька, секр.

АНАСТАЗІЯ (Неллі) ПРИДУН член УНС Відділу 113-го Т-ва ім. св. Івана в Деррі, Па. померла 23-го березня 1997 року на 84-му році життя. Нар. 12-го січня 1913 року в Ормрод, Па. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку Дмитра Придуна. Похорон відбувся 27-го березня 1997 року на цвинтарі Curiew Hills Mem. Gardens in Dunedin, FL.

Вічна Їй Пам'ять!

Франко Коземчак, секр.